

MINDSZENTI LAP

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 2 frt — kr.
Fél évre 1 frt — kr.
Negyed évre — frt 50 kr.

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL

Weisz Ignác nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

HIRDETÉSEKET

nyílt-téri közleményeket a kiadó hivatal jutányos ár mellett közöl.

Felhívás előfizetésre.

Ama rövid idő, mit a *„Mindszenti Lap”* a közérdek szolgálatában eltöltött — szabadon reménylenem — meggyőzte a t. olvasó közönséget arról, hogy lapom adott programját — menten minden érdekhajhásztól — hűen beváltotta.

E tudatban lépek ez új évnyegyed küszöbén a nagyérdemű közönség elé, kérve azoktól is szerény vállalatom támogatását, kiknek talán nem volt eddigelé alkalmuk lapommal közelebb megismerkedni. Mint eddig, úgy a jövőben is tisztán a közérdek fogja lapomat irányítani; üzérkedési vágy nem lelkesít, hisz egy helyi lap mozgási tere oly szűk kör, hogy a leg-háladatlanabb szerep volna még csak gondolni is a nyereszkesedésre. Hogy mégis a sajtó szolgálatába léptem, a legtisztább szándék vezérelt s vezérel ma is. A *„Mindszenti Lap”* ámbár szűk körben mozog, mégis oly tényező községünkben, mely feltűnteti ama dicséretes előhaladást, mely itt ma már minden téren észlelhető. Hogy a *„Mindszenti Lap”* tovább fenállhasson nemcsak, de a t. közönség igényeinek nagyobbodásához mérten fejlődhessék, ez a nagyérdemű közönség pártfogása s támogatásától függ.

Tisztelettel bátorkodom továbbá b. figyelmét felhívni azon t. előfizetőimnek, kik még a beszűnt *„Mindszenti-Szegvár és Vidéke”* helyi lapra fizettek elő, hogy előfizetésük június 30-án lejárt. Szabad legyen őket a jövőben is lelkes pártfogóim közé számítanom.

Lapom mai számához bátorkodom egy külön kérelmet csatolni az előfizetés megújítása céljából.

Kiknek előfizetése még nem járt le, e kérelmi ivecske lapjukhoz mellékelve nincs.

Végül, hogy a t. olvasó közönség bizalmát s támogatását minél inkább kiérdemeljen, a *„Mindszenti Lap”* jövő számától kezdve **melléklettel** jelenik meg. E mellékletet a fővárosban Reim Lajos szerkesztésében meg-

jelenő **„Babszem Jankó”** humorisztikus hetilap fogja képezni, meggyezvén egész tisztelettel, miszerint e mellékletet csak helybeli előfizetőimnek adhatom, mert — sajnos — ama körülmény, minélfogva a mellékletek külön postadíjazás alá esnek, megfoszt ama kellemes helyzettől, hogy azzal vidéki előfizetőimnek is kedveskedhetném.

A *„Mindszenti Lap”* előfizetési díja:

Egész évre 2 frt — kr

Félévre 1 frt — kr

Negyedévre frt 50 kr

Mindszenten, 1899. évi július 2.

Tisztelettel

Weisz Ignác

szerkesztő s kiadótulajdonos.

Aratás.

Megpendült már az aratás kaszája a homok földek rozsain. Pár nap s itt az időpont, melyben a gazdálkodó az ország minden vidékén egy hosszú évi fáradtságainak gyümölcsét gyűjtendi csűrűbe. Milliók és milliók várják, lázasan lesik az áldott aratást.

Kevesen vannak ma az emberek soraiban, kiknek mindenük bőségben volna; kiknek szükségleteik ne volnának. Mint szomjas szarvas eped a forrás után, úgy eped a gazdálkodó az aratásért, ki engedné a még az aratásig hátralevő órákat életéből, csak közelebb vonhatná azon boldog időt, melyben az arató kaszája megpendül az érett kalászok sűrűjében. Pénzre van szüksége, mert háztartásában a deficzit honol; de ha ismeretlen volna is ez háztartása körül, vannak új igények. újabb szükségletek, mik pénz nélkül az utópiák világában rekednek. A szegénység, aratók, részesei, munkások iparosok még nagyobb hévvel varázsolnák előbbre az aratás idejét, *„kenyér”* kell, a régi elfogyott, új meg nincs, szóval boldog reményben várja az aratást a gazda, az iparos, a szegény, a hivatalnok, az állam, boldog és boldogtalan egyaránt.

De hát milyenek is a mi kilátásaink a mostani aratást illetőleg? A felelet azon egyszerű szóban foglalható össze: gyengék. Őszi vetéseink silányak, a korai vetések kalásza a közepes kalászosoknak is jóval alatta állanak; a késői vetések jobban fejlett kalással diszlenének, de ezek üszögöt kaptak s talán nagyobb mérvben, mint gondolnók, mindkettőt pedig kellő fejlődésben akadályozza a rozsda. Tavaszi vetéseink átlag jóval jobb a középszerűnél, de ez vékony vigasság, mert hiszen vidékünkön a tavaszi vetések s azok termése majdnem teljesen a helyi konzumóra szorítkozik s egyedül a buza az, melyből a gazda közönség pénzt csinálhat. Röviden szólva a helyzet képe ez: az őszi vetések felette hiányosak, a tavasziak pedig — kis területre szorítkozván — alig numerálnak valamit. Gyöngye kilátás a jövőre!

Nagy teher várakozik pedig azon csekély termésre, mit várva várunk, ha ugyan nagyobb részét valami nem várt csapás nem éri s tönkre nem silányítja azon kis reményünket is, mit ezen aratáshoz fűzünk.

A jelenlegi gazdálkodás mellett hamar előáll a szükség, előáll az a csekélyebb jellegű elemi csapásra is. E tünemény pedig arról győz meg bennünket, miszerint gazdálkodási rendszerünk — s ez így van az egész országban — meglehetősen ingatlan alakra van fektetve.

Ez azonban nem a mi hibánk, a mai gazdálkodási rendszerben gyökeredzik az, hogy buza s ismét buza mindenünk Jószág tenyésztésünk körül a legnagyobb stagnáció észlelhető, ide járul még az, hogy a mai gazdasági rendszer más minden egyéb gazdasági ágtól irtózik s így ha buzánk nincs, járunk kelünk kölcsön-pénz után.

Depresszív hatással vannak egyoldalú gazdálkodásunkra a permanensé vált rossz gabona árak is. Ha van gabonánk, nincs ára, ha magasabb az árfolyam, nincs mit eladnunk. Hivata-

los statisztikusok azt a veszteséget, mely bennünket árcsökkenés folytán csak a búzánál ért, a hetvenes évekkel összemérve, évi 150 millióra teszik. A két utolsó évtized veszteségével bőven lehetett volna törleszteni egész állami adósságunkat. Pedig az, amint tudjuk, bőven meghaladja a két milliárdot. E veszteség pedig annál érzékenyebben sújt bennünket, mivel a rossz gabonaárakat megelőzőleg, mezőgazdaságunk nagy átalakuláson ment át, tömördek pénzt fektettünk gazdasági beruházásokra, a régi s elavult gazdálkodási rendszer helyett az egész vonalon a gyakorlatnak megfelelőbb munkarend lépett életbe. Sok búzatermő földet nyertünk a visszabályozás által, így 1850. év óta 3·8 millió hektárral szaporodott szántóföldünk. Magának a termett búzának mennyisége az utóbbi 25 év alatt megkétszereződött s ma rendszeren 35-40 millió méter-mázsa körül mozog, dacára hogy az utóbbi letűnt évek igen sovány terméssel szolgáltak.

Ide járul az óriási verseny, mi környez bennünket Oroszország, Amerika és Ausztrália részéről. Itt aztán nincs más expediens, mint futva futni gabonáinkkal a piacokra, hogy megelőzzük az eladásban külföldi s külvilágrészi versenytársainkat, már t. i. akiket egyáltalán megelőzni lehet.

Említem-e a mi vasutainkat,

melyek talán az összes világ-vasutak közt a legdrágábban szállítanak, mi nagyon is terméseink rovására megy! A munkaerő évről évre drágul, az adó nőttön nő, újabb s újabb adó-nemek támadnak. Az indirekt adók seregéről nem is szólok, mert végét nem érném, ha mindegyiket felsorolni s róla csak pár szót is kockáztatni akarnék.

Ime! ha mindazon terheket, mik gyenge termésünkre nehezednek, mindazon tényezőket, mik terméseink értékét bénítják, jól megszivleljük, nem mondhatunk mást az idej aratásról, mint azt, hogy mire mindenkinek megadjuk a magáét: az államnak, megye és községnek, napi szükségleteinket, a várva várt csekély termésből alig fog maradni valami is a gazdálkodónak. Ez elmékedésünk az aratás küszöbén

Szőlőink veszedelme

Mintha látnók, hogy szőlőtulajdonosaink — vagy mondhatjuk már, volt szőlőtulajdonosaink, — minő kérdő tekintetet vetnek cikkünk czimére. Indokolt is lehet az arczizom e változása, amennyiben nekünk Mindszenten szőlőkről beszélni nagyon is meghaladott álláspont. Hogy mégis a szőlővel foglalkozunk, tesszük ezt azért, mert — dacára, hogy egykor dusan termő szőlőinknek ma már csak romjai vannak — kertjeinkben még viruló csemege szőlőfajok diszlenek, menten idáig

a philoxera adáz pusztításától; aztán újabb — mi csak elismerésünkkal találkozunk — többen újból kezdték a szőlőmívelést, de még a régi szőlőterületben is akadnak helyenkint a véstől megkimélt bár kisebb területek, ezek megvédésére irányul cikkünk, felhiva az érdeklődők figyelmét, hogy a netán fellépő szőlőpusztító elem ellen kellő védekezést fejtesenek ki.

A szőlők veszedelmét képezi az úgynevezett szőlőmoly.

A földmívelési miniszter már köriratban hívta fel a vármegyéket és városi törvényhatóságokat, gazdasági, szőlészeti, borászati és filloxera védekező egyesületeket, hogy a közönséget a szőlőmoly elleni védekezésre figyelmeztessék.

A szőlőmoly első nemzedékének hernyói most teszik a legérzékenyebb károkat. Ezért a földmívelési miniszter különösen figyelmezteti a közönséget az első nemzedékű szőlőmoly hernyók ellen való védekezés szükségességére s a védekezés legcélszerűbb módjára, tudniillik a fertőzött virágzatnak és fürtöknek permetezésére, egyszersmind előadja a védekezés módját s leírja a permetezéshez szükséges folyadék készítéséhez való szereket s ezek mennyiségét meghatározza.

E védekezési szer úgy készül, hogy 10 liter vízbe 3 kilogram fekete (vagy káli) szappant feloldunk s ehhez 1.5 kg. pirethrum (dalmát, persa, vagy montenegrói) port keverünk.

Az így nyert folyadékot azután még 90 liter tiszta vízzel kell felhigítanunk. Csakis a fertőzött fürtöt kell megpermetezni s ennek sem minden részét, hanem csak az összecsomózott helyeket, a holt t. i. a hernyó él; a zöld ép részeket ellenben permetezetlenül hagyjuk. E czélra egyes kézben, bármely kézi permetező megfelel.

TÁRCZA.

A hétről.

I.

Itt van az aratás,
Készülődnek nagyban,
Kaszát élesítnek
Tanyában, faluban.

Kijavítva, festve,
A cséplő masinák,
Eljön az ideje,
A kazalhoz huzzák.

Gazdáink aggódva
Várják már a percet,
Hogy munkát kezdjenek,
Vághassák a rendet.

Mert biz a természet
Mostohán bán velünk,
Egy kis jó termésben
Régen nem volt részünk.

Félhet még mindennap
Elemi csapástól,
Éddig is volt elég,
Nem volt ment a bajtól.

Minden csztendőben
Ujabb betegségek,
Pusztítják a növényt
Különböző férgek.

II.

A héten gyűlés volt
Az „Iparos kör“-ben,
Azaz hogy lett volna,
Ha össz'gyűlnek rendben.

De még harmada sem
Jelent meg a „Kör“-nek,
Tagok legtöbbszei,
Távol tündöklének.

Nem volt azért hiány,
A lelkesedésben,
Eljen! — gyűlésezünk,
Juli közepében.

Tisztos iparosok,
Jámhor kereskedők,
Falusi életben
Ok fontos tényezők.

Nekik köszönbetjük
Társas életünkben,
Hogy nem unatkozunk,
Bizonyos időkben.

Elvezünk a körben,
Szórakozunk nagyban,
Észtendőben egyszer
Ha iparos bál van.

Jövőben is bizunk,
Kivánjuk úgy legyen,
Ne szünjön meg a kör
A tevékenységben.

A mi közönségünk
Sokat veszítene
Ha az „Iparos Kör“
Mindszenten megszűnne.

III.

Bájos kisasszonykák,
Kedves szép urinők,
Nálunk mindannyian
Lelkes sport kedvelők.

Mit nehezen vártak
Megnyilt immár lehet,
Angolos labdázás
Nem is rossz élvezet.

Testedző mulatság,
Ki ne kapna rajta,
Elismerés annak
Ki falunkba hozta.

Szórakozásaink
Egyébb hiányában,
Biz ez jó mulatság
Lent az Ujvilágban.

A sok gummi labdát
Jobról, balról ütik,
Az a csapat veszít,
Ahol kieresztik.

Dolgoznak a kezek,
Pirulnak az arczok,
Egy kis veszekedés,
Pardon! mit is mondok.

Krónikás

A szőlómoly hernyói a hó közepén már bábbá kezdenek alakulni, a mikor az irtás is bajosabb.

A permetező folyadék elkészítésére, valamint az egész eljárásra vonatkozólag a földmivelési miniszter a kezdetben említett törvényhatóságoknak, egyesületeknek stb. s a szőlőszeti s borászati felügyelőknél rövid szövegű nyomtatott utmutatást adott ki, azzal a meghagyással, hogy azt a szőlő birtokosok közt osszák ki.

Meg se ütődünk már, ha újabb és újabb pusztító férgek felléptéről tesznek említést a gazdasági szaklapok.

Ma már csak az a kérdés, hogy lehet-e védekezni a kártékony rovarok ellen, ha lehet? akkor nem is tartjuk bajnak a szőlómolyt se. Ma már bortermő vidéken megszokták a szőlőtulajdonosok a szénkénegezést a philoxera ellen, sőt mi is megszoktuk a permetezést a peronospora ellen s azt hisszük, ép oly elengedhetlen feltétele a jó szüretnek a permetezés, vagy szénkénegezés, mint a jó aratásnak főfeltétele a szántás és vetés.

Hogy ez utóbbi kártékony rovar oly állandó csapása lesz a szőlőknek, mint a peronospora, nem tudjuk, de bármint lesz is, vigasztal a bajban az, hogy védekezni tudunk ellene, bár több verejtékes munkával érdemeljük ki a szüretet.

VEGYESEK.

— **Községi közgyűlés.** Mindszent község képviselő-testülete f. hó 1-én tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy felkéri a szentes hódmezővásárhelyi h. é. vasutügyi bizottságot aziránt, hogy a mostani menetrend fentartásával a multiani menetrendből azon beosztást, hogy a Vásárhelyről Szentesre menő és Mindszentre reggel fél 9 órakor érkező, valamint vissza felé: Szentesről Vásárhelyre menő s Mindszentre délután fél 6 órakor érkező vonat menetrendje visszaállítassék.

— **Nagy idők tanuja.** A lefolyt hó 27-én költözött el az élők sorából Mindszentnek tudunkkal a legidősebb embere, az öreg Haász József. Az öreg ur született a tolna-megyei Magyar Vejkén 1803-ban. Mindszentre 1821. évben költözött, melynek azóta állandó lakosa s tipikus alakja volt. Becsületes és békeszerető ember volt, miért is általános megbecsültesnek örvendett. A legutóbbi ideig a legjobb egészségnek örvendett, testi s szellemi képessége a magas kor dacára ép s élénk volt. Az utóbbi napokban meghült s pár napi betegség sirba vette az öregot. Temetése 28-án volt nagy részvét mellett. Nugodjon békével!

— **Kádár Lajos mindszenti illetőségű IV. éves tanítójelölt** június hó 22, 23, 24-én tette le a tanító képesítő szóbeli vizsgálatot Losonczon s ugyancsak ott június hó 25-én a kántori képesítőt, még pedig mindkettőt kitünő eredménnyel. Az új kántor-tanító urnak gratulálunk a ritka szép sikerhez!

— **A Verekedés vége.** Mult év márczius 10-én Bozó F. Kálmán tanyai lakosnál

tartott lakodalom alkalmával Mészáros Lajossal többen összeszólalkoztak. Midőn pedig Mészáros hazafelé tartott, Bozó Zschar József, Bacsa István, Bacsa Mihály Bozó B. István tanyai lakosok megtámadták Mészároset és fején s kezén súlyosan megsebesítették. A mult hetekben ítélték ezt ügyben a szegedi kir. törvényszék, mely alkalommal vádlottakat egyenkint 2—2 navi börtönre, valamint egyetemlegesen 300 frt 50 kr per- és kártérítési költségek fizetésére marasztalta.

— **Vasuti érdekeltségi gyűlés.** F. hó 4-én tartja Szentesen a Szentes—H.-M.-Vásárhelyi vasutérdekeltség ülését. Egyik tárgya az ülésnek leendő a f. évi május 1-én életbe lépett új menetrend megváltoztatása iránti intézkedés. Mint értesülünk, az érdekeltek községek is lépést tesznek a menetrend megváltoztatása czéljából azzal, hogy az érdekeltségi gyűlést szándékába teljes erejükkel támogatni fogják.

— **Bizottsági ülések a vármegyén.** E hó 1-én gyűlésezett a vármegyei központi választmány s végleg megállapította 1900 évre az orsz. képviselő választásra jogosultak listáját. 5-én pedig a közigazgatási bizottság fog ülésezni.

— **Esküvő és halál.** Mult hó 28-ára volt határozva Onody Géza megyei árvaszéki elnök kedves és bájos leányának Miklovicz József urali menyegzője. Megzavarta az öröm napot Onody Lajos szentesi állami anyakönyvvezető hirtelen bekövetkezett halála, kiben az örömapa testvéröccsét gyászolja. Az esküvő azért egész csendben megtartott, az új házasság Csongrádon át Budapestre utaztak, az elhunyt testvér pedig 29-én d. u. nagy részvét mellett temettetett el.

— **A krajczár vége.** A krajczár rendszer forgalomban már ezentul nem szerepelhet, mindössze annyit kegyelmezett még neki a törvény, hogy ez év végéig egyes állami hivatalokban elfogadják.

— **A sertésvész ellen való törvény Ausztriában.** Ausztriában császári rendelet alapján hirdették ki a sertésvész ellen való törvényt. A beteg, vagy a betegség gyanujában levő állatot lebunkózzák, a kárvallott gazdákat a kincstár kártalanítja, éppen úgy, a hogy az a marhavész esetében, az 1892-ik évi törvény értelmében történik. A kártalanítást illetőleg előírja a törvény, hogy a hatósági rendeletre leült, de a boncolásnál egészségesnek talált állatok értékének 95 százaléka térítettik meg. Az ármegszabásra nézve az előző havi fővárosi vágóhídi ár irányadó. A tenyészanyag elkobzása után ugyanilyen fokú kártalanítás jár, mihez a kincstár még 25 százalékot nyújt. A sertésállományukat a gazdák a törvény kihirdetésétől számított 60 nap alatt kötelesek bejelenteni, ellenkezőleg elkobzás esetén nem jár kártalanítás.

— **Milyen lesz az időjárás júliusban?** Falb, az öreg időjós, akinek a jóvendőlése mégis inkább bir alappal, mint a száz éves jóvendő mondóé, a következő időjárást helyezi kilátásba július közepén: Julius 1—5-ig: Sok zivatar jelentékeny csapadékkal; . . . a hőfok lassankint csökken. Julius 6—10-ig: A zivatar és esőzés megszűnik, száraz időjárásra való hajlandóság mutatkozik. A hőfok közepén alól csökken, az utolsó napokban ismét rendessé válik. Julius 11—14-ig: Messzire terjedő, nagy

esőzés, időnkint nagy zivatarokkal, 12-ike körül a hőfok ismét a közepén alul csökken. Julius 15—25-ig: Ismét több eső, sok zivatar. A hőfok jóval a közepesen túl emelkedik, a hó végefelé azonban ismét alája kerül.

— **A pestis behurczolása ellen.** A Keletindiaiban néhány év óta uralkodó s legutóbb — habár elszórtan — Alexandriaiban is fellépett pestis betegség behurczolásának megakadályozására a m. kir. belügyminiszter ur körrendeletet bocsájtott ki a törvényhatóságokhoz. Felhívja ebben a törvényhatóságokat, hogy az Egyiptomból saját területére érkező utazókat 2 napig orvosi megfigyelés alatt tartsa. A ragály Európába való hurczolásának veszedelmét különösen az ujonnan megnyitott szibériai vasut tette félelmissé, miután ezáltal közvetlen kapcsolatba hozatott Európa Ázsiával.

— **Nyári ruha gesztenyefalevélből.** A kik olvasták az Odesszeiát, bizonyára emlékeznek az eposz hősének arra a kalandjára, a mikor hajótörést szenvedvén a tengeren, életén kívül semmit, de éppenséggel semmit sem tudott megmenteni. Sok küzködés után végre is Alkinosz király birodalmában sikerült neki kimászni a partra, a hol más híján lombból csinált magának ruhát és így járult Nauszkoa, a király leánya elé, Olisszeuszhoz. Hasonló módon segített magán a minap egy bécsi fiatal ember, a kinek azonban ebben a ma már kétségkívül nem udvarképes lombruhában az osztrák főváros utczáin kellett végig vonulnia. Kundler Károly volt a fiatal ember. A napokban délután hazafelé menet Atzgersdorf mellett ballagott egy tő partján. Nagyon melege volt, miért is elhatározta, hogy megfürdik. Ruháját szépen lerakta a partra, eldobta szivarját és vidáman uszkálni kezdett a tóban. Mikor aztán kijött a vízből, ruha helyett füstölő zsarátnok halmazt talált: az eldobott szivartól ugyanis tüzet fogott a ruha és elégett az utolsó foszlányig. Emberi hajlék nem igen volt a közelben, Kundler hát másképp segített magán. Gesztenyefa-levélből csinált magának egy nagy köpönyeget, magára borította és úgy tért haza, mezitláb és hajadonfővel, fényes nappal, végig a Speislinger-strassen, a járó kelő közönség körében nem csekély feltűnést keltvén a szellős nyári ruhával.

— **A tollszár megfogása még nem megbízás az aláírásra!** Ezt az elvet mondta ki a minap a kir. Kuria, mely egy felmerült eset alkalmából az alsóbb forum ítéletét megváltoztatva a felperest keresetével elutasította azon főérv alapján: hogy a törvény és bírói gyakorlat szerint a tollszár megfogását nem tekintheti megbízásnak az aláírásra.

CSARNOK.

Ötven év előtt.

1848. június 26. A szerbek a fegyverszünetet alattomosan megszegve, követválasztáskor verekedést provokáltak maguk között s több magyart megölnek.

1848. június 27. A szerbek által zaklatott Sz. Mihály a szomszédos községek segítségével szétveri az alibunári szerbeket.

1849. június 27. Haynau Pöltemberget Győrnél megveri.

1848. június 28. János herczeg Jellas-

sicsot és a ministerium egy tagját a horvát vizzály elintézésére Bécsbe szólítja.

1849. június 28. Schutte Kmettit Iházsnál megveri.

1848. június 29. A horvát nemzetgyűlés Jellasicsra bizza a háboru vezetését.

1849. június 29. A pesti haditanács a hadak tiszamenti összpontosítását határozza el.

1848. június 30. A szerbek Sz. Mihályt megtámadják és porrá égetik.

1849. június 30. Görgei Komáromban megígéri Csányinak, hogy a sereggel Tisza-mentére vonul.

1849. július 1. Berger Arad várát feladja s az őrség egy harmada honvédek áll be.

1849. július 2. Haynau megtámadja Komáromot, de Görgei erős rohammal a sánczoktól visszanyomja. Mészáros a fővezérség átvételére Komáromba megy.

* * *

A végzetes „M“ betű a Napóleonok történetében. I-ső Napóleon első pártfogója: Marboeuf volt; az első nagyobb csata, melyben részt vett: Marengo. Melas egyengette útját Itáliában, első csatája Monterotte előtt volt, az utolsó Mond-St Jeannál. Milano volt az első város és Moszkva az utolsó, melybe győzedelmesen vonult. Mortier volt a leghívebb tábornoka, Moreau pedig elárulta. Murat volt első mártírja. Mária Lujza szerencsés napjainak részese (neje). Moszkva legmélyebb örvénye s Metternich győzte le a diplomacia terén. I-ső Napóleon alatt 6 tábornagy és 26 tábornok neve „M“ betűvel kezdődött. Nyert Milesinónál. Mondovinál, Marenyónál, Moszkva mellett, Montmirailnál. Sz. Ilona szigetere Mont-holon és első komornyikja Marchand kísérte. Először Murat, aztán Marmond hagyta el. Egyiptomot Menon miatt veszté el s a pápát Miollis által ejtette fogságba. Mallet lázadást szőtt ellene. Montalivet, Mariet és Mallien miniszterei voltak. Montesquien kamarása volt. Franciaországban utoljára Malmaisonban tartózkodott.

III-ik Napóleon életében is sokat szerepel az „M“ betű. Neje családi neve Montyo; a krimi hadjáratban Malakoff alatt szerzett a francia had legtöbb dicsőséget; az olasz hadjáratban Magentánál vett részt és Mezikó eseményei ingatták meg tekintélyét és Mentónánál a Garibaldi csapatainak leveretését a zuávok által tette tönkre népszerűségét Olaszországban. Az 1870. évi hadjáratban Morsbachnál volt hadi szállása, melyen ő is megjelent, és első csatája Mont-Saar Brücken-nél volt. Metz-ből intézte katonáihoz az utolsó proklamációt. A francia sereget a Mosel vizénél verték meg legjobban a poroszok s az utolsó ütközet, mely uralkodása alatt történt, Mouzonnál kezdődött és Montmádnál végződött. Ennek következtében tette le Mac-Mahon serege a fegyvert.

Zsigmond és a doktorok Zsigmond császár, ha azt is hirdette, hogy a császárok feljebb valók a grammatikusoknál, mégis becsülte valamire a tudományt, mert azt szokta mondani:

— Lovaggá ezernyi ezer embert is üthetek napjában, valakit doktorrá kreálni azonban nem tudnék éltem fogytaig sem.

— Uskori eke. Szentgyörgyhegyen Budacsöny szomszédságában, Durnay Kálmán, az orsz. régészeti társ. igazgatósá-

gának tagja, érdekes leletre akadt: egy ősi eke vasmaradványaira. Ez a lelet arról tanuskodik, hogy már a vaskorban a Balatonvidék magaslatain élő őslakók földmíveléssel foglalkoztak. Az ekerészek legérdekesebb darabja a nagy szántóvas, melynek alakja hasonlít a bronzkorszakban használt szárnyas vésőhöz. A többi részek: egy nagy, több kilogram súlyu földhasogató kés és két, félméternél nagyobb, csoroszlyához hasonló ekekés. Az érdekes leletet, mely Kr. e. IV—V századból való, a legközelebbi napokban felküldi Darnay a Nemzeti Múzeumba lerajzolás végett.

Közgazdaság.

A vetések állása.

A gazdasági tudósítók a következő hivatalos jelentést küldték be a földmívelési miniszterhez a vetések állásáról.

Ezuttal is az 1895-iki országos mezőgazdasági statisztika adatait véve alapul, a gabonaneműek területete a következő: buza 5,515,000, rozs és kétszeres 1,841,000, árpa 1,788,000 és zab 1,635,000 katasztrális hold.

Az őszi buzavetések, különösen a koraiak az ország több vidékén jóval gyöngébbek, mint a későbbiek, ámbar az utóbbiakból a viharos, esős időjárás szintén sokat megdöntött s most is fekszenek a vetések. A buza az Alföld nagy részében már érik. Aratása pár nap múlva megkezdhető, feltéve, hogy az időjárás alkalmas lesz. Minthogy a rozsdá sok helyen már erősen megtámadta a buzát és annak nemcsak a levézetét tette tönkre, hanem szárán s néhol különösen a kalászokban is mutatkozik — a termés kilátás általában csökkent. De hanyatlottak a vetések a már többször említett gabona-betegségek következtében is. Kedvező időjárás esetén nagy átlagban mégis közepes eredményre van kilátás, mert a várható buzatermés hozama a kimutatott 5,515,000 kat. holdnyi területen körülbelül 36 millió méter-mázsára nyújt reményt. A mult évben közel 35 millió méter-mázsára buza termett. Az országban remélhető átlagos termés kat. holdankint mintegy 7 méter-mázsára és azonfelüli termésre van kilátás: Bars, Esztergom, Nógrád, Nyitra, Pozsony, Baranya, Fejér, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Veszprém, Bács-Bodrog, Heves, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Pest, Abauj-Torna, Borsod, Gömör Kishont és Hajdúvármegyékben, 7 méter-mázsán alóli, illetve kat. holdankint 6—7 méter-mázsára termésre van kilátás: Hont, Trencsén, Komárom, Vas, Zala, Csongrád, Bereg, Sáros, Szepes, Ung, Zemplén, Békés, Bihar, Maramaros, Szabolcs, Szatmár, Szilágy, az egész Tisza-Maros szögén, továbbá: Alsó-Fehér, Besztercze-Naszód, Brassó, Csik, Fogaras, Hunyad, Kis-Küküllő, Kolozs, Maros-Torda, Szeben, Szolnok-Doboka és Torda-Aranyos vármegyében.

A rozs és kétszeres területe 1,841,000 katasztrális holdra becsülhető. Minthogy a rozs is szenvedett az utóbbi időben dér és köd, továbbá záporosó és jégeső következtében, benne is némi visszaesés mutatkozik. A rozs kalászaí ugyanis néhol ablakosak és aprók, itt-ott a szemképződés sem tökéletes, nagy átlagban azonban a rozs is elég jól fejlődött, közepes termést ígér.

A várható termés hozam országos át-

lagban és katasztrális holdankint 6—6.5 méter-mázsára tehető, vagyis ezidő szerint a remélt összes termés 11—12 millió méter-mázsára körül ingadozik. A mult évben roszból és kétszeresből 12 millió méter-mázsára termett. A remélt országos átlaghoz viszonyítva, legjobban állanak a vetések azaz katasztrális holdankint 6 méter-mázsára és azon felüli termésre van kilátás Esztergom, Nógrád, Nyitra, Pozsony, Trencsén, Baranya, Fejér, Győr, Komárom, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Veszprém, Zala, Bács, Bodrog, Csongrád, Heves, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Borsod, Gömör, és Kis-Hont, Szepes, Zemplén, Békés, Hajdu, Szatmár, Szilágy, Arad, Csanád, Krassó-Szörény, Temes, Torontál, Alsó-Fehér, Besztercze-Naszód, Hunyad, Kis-Küküllő, Kolozs, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Szeben, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos és Udvarhelyvármegyékben.

Az őszi árpát az Alföldön néhol már aratják, illetve ahol az esős időjárás nem akadályozta a munkát, már le is aratták. Az őszi árpatermés hozama közepes és jó közepes. A tavaszi árpa nagyobbára csak most virágzik; általában ez is sokat szenvedett. Az országban hatholdankint átlag mintegy hét méter-mázsára termés remélhető, vagyis a bevetett 1,783,000 kat. holdnyi terület arányában az ez idő szerint remélt összes termés körülbelül 12—12.5 millió méter-mázsára becsülhető. A mult évben 12.5 millió méter-mázsára árpa termett.

A zab egyes vidéken szintén, habár csak kisebb területeken is, a rozsdától teljesen el van lepve, néhol pedig a gaz is nagyon felverte.

A mult jelentés óta a zab is meglehetősen hanyatlott, főképp az alföldön, továbbá a Dunántul és a felvidék némely részében. Zászlóját a sik Alföldön már kihányta, sőt virágozni is kezd, másutt azonban csak most hányja. Nagy átlagban a zab közepes termést ígér, mindenesetre azonban jó időre van szüksége, hogy tovább fejlődjék. Legjobbnek még a vetések a Tisza-Maros szögén és a Duna Tisza körén, a leggyöngébbek pedig a Felvidéken és az erdélyrészi vármegyékben. A bevetett területet 1,685,000 kat. holdra s az átlagosan várt termés hozamot kat. holdankint 6—6.5 méter-mázsára van becsülve, a remélhető összes termés körülbelül 10—11 millió méter-mázsára tehető. A mult évben 11.42 millió méter-mázsára volt a termés.

Népmozgalmi adatok a lefolyt hétről:

I

Házasságra lépett:

Kocsis Béla, Korom Teréziával.

II

Születtek:

Sánta Pá Ferencz, Bozó Mária, Vida Imre, Antal Rozál, Bacsa Mária, Szabó József, Mucsi Julianna, Kinschner Rozál.

III

Meghaltak:

Tonté Mária 25 éves tüdővész.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos

Weisz Ignác.